

УДК 371.124:33:378

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ІДИОМ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вознюк Т.М.

асистент кафедри англійської мови для технічних
та агробіологічних спеціальностей

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

МЕТОДИКА ИЗУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКИХ ИДИОМ СТУДЕНТАМИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Т.М. Вознюк

ассистент,

кафедра английского языка для технических и агrobiологических специальностей,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

METHODOLOGY OF STUDIES ENGLISH IDIOMS BY STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

T.M. Vozniuk

Assistant,

the department of English for Technical and Agrobiological Specialities,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

У статті розкриваються особливості англійських ідіом, їхні культурні відмінності від українських сталих виразів, специфіка перекладу та розуміння. На всіх рівнях вивчення іноземної мови (англійської) є перелік ідіом та усталених словосполучень, передбачених програмою для засвоєння й запам'ятовування студентами, адже вони дають нам уявлення про спосіб мислення, культуру народу, мову якого вивчаємо, їхній менталітет. Незнання спеціальних методик призводить до ускладнення їх запам'ятовування й застосування. Автор наукового доробку пропонує методичні прийоми із конкретними прикладами для легкого вивчення усталених словосполучень англійської мови.

Ключові слова: методика; процес навчання; студент; освітня діяльність.

В статье раскрываются особенности английских идиом, их культурные отличия от украинских устойчивых выражений, специфика перевода и понимания. На всех уровнях изучения иностранного языка (английского) есть перечень идиом и устойчивых выражений, которые предусмотрены программой для усваивания и запоминания студентами, поскольку они дают нам представление о способе мышления, культуре народа, язык которого мы изучаем, их менталитет. Незнание специальных методик приводит к усложнению их запоминания и использования. Автор научной публикации предлагает методические приемы с конкретными примерами для легкого изучения устойчивых выражений английского языка.

Ключевые слова: методика; процесс обучения; студент; образовательная деятельность.

The article reveals the features of English idioms, their cultural differences from Ukrainian stable expressions, the specifics of translation and understanding. At all levels of learning a foreign language (English) there is a list of idioms and stable expressions that are provided by the program for learning and memorizing by students, as they give us an idea of the way of thinking, the culture of the people whose language we study, their mentality. Ignorance of special techniques leads to a complication of their memorization and use. The author of the scientific publication offers methodical techniques with concrete examples for easy study of stable expressions of the English language.

Keywords: methodology; learning process; student; educational activity.

Інтерес до вивчення іноземної мови в нашій країні невпинно зростає. Мова вважається не лише засобом спілкування, але й засобом розвитку соціокультурної компетенції. Безперечно, при

знайомстві з іноземною мовою, при вивченні мови людина одночасно проникає в нову національну культуру, отримує величезне духовне багатство, що зберігається в іноземній мові. Ідіома як невід'ємна частина будь-якої мови може сприяти цьому збагаченню.

Для того, щоб розмовляти іноземною мовою на рівні носія мови, необхідно знати, розуміти та вміти використовувати фразеологічні вирази або ідіоми. Англійська мова в плані наявності в її системі ідіоматичних виразів є однією з найбагатших у світі. Ідіоми займають величезний об'єм у її культурі. Їх можна почути в побутових розмовах, дружніх бесідах, дискусіях, на ділових зустрічах. Ще можна зустріти в художній літературі, газетах, журналах, телепрограмах.

Ідіоми надають мові виразності, емоційності й роблять її живою та неформальною. Щоб знати іноземну мову на досить високому рівні і розмовляти як носій мови, потрібно вивчати фразеологічні та ідіоматичні вирази. Ідіоми дають нам уявлення про спосіб мислення, культуру та менталітет англомонових мешканців. Вживання фразеологізмів у нашій мові дуже важливе, тому їх вивчення починають ще у школі і продовжують вивчати у ВУЗі. Завдяки властивостям фразеологізмів, а саме: образності, експресивності і злитності значення, наша мова стає яскравішою, емоційнішою та виразнішою. Саме тому майже всі відомі письменники використовували фразеологізми для створення колориту та стилістичної забарвленості своїх творів.

Ідіома або фразеологізм – це яскравий вираз, який неможливо перекласти дослівно без втрати змісту. Саме неможливість прямого перекладу робить ідіоми важкими для вивчення. Важко обійтись без знання ідіом. Свою мову можна скоригувати, але чужу зрозуміти важко, а інколи навіть неможливо, якщо ці фрази незнайомі.

Як зберегти зацікавленість студентів до іноземної мови протягом всього періоду навчання? Це питання масово обговорюється в методичній літературі протягом останніх років. Велику роль у підтриманні мотивації до вивчення іноземної мови відіграє використання на уроках англійської мови фразеологізмів. Приклади такого плану все частіше використовуються у процесі навчання іноземній мові. Завдяки цьому студенти знайомляться з тонкощами мови, що вивчають, отримують додаткові знання. Зміст ідіом має бути зрозумілим та важливим для студентів і мати певну новизну. Вивчення ідіом на уроках змушує учнів надалі самостійно знайомитися з відповідними матеріалами. Саме фразеологія може стати опорою для підтримання мотивації, через те що вона має в собі два аспекти:

- навчає іноземній мові,
- сприяє зацікавленості у мовному матеріалі.

Процес засвоєння фразеологізмів має величезне значення для методичної бази викладання іноземної мови. У сучасному світі знання іноземної мови є необхідним і престижним. Останнім часом з'явилося багато методик прискороженого, але, на жаль, не завжди ефективного вивчення іноземної мови. Для підвищення рівня викладання іноземної мови потрібно шукати нові методики. Вивчення ідіом підтримує інтерес до вивчення іноземної мови. Якщо ми будемо вводити такі елементи як фразеологічні одиниці та ідіоми, то збільшиться мотивація. Як доводять психологічні дослідження мотивації та інтересу при викладанні іноземної мови, зусилля викладача мають бути спрямовані на розвиток внутрішньої мотивації вивчення мови у студентів, що виникає з самої діяльності та найбільше спонукає до вивчення. Внутрішня мотивація визначає відношення студентів до предмету та забезпечує результативність у вивченні іноземної мови. Якщо учня спонукає до вивчення мови сама діяльність, у випадку коли йому подобається розмовляти, читати, сприймати іноземну мову на слух, пізнавати нове, тоді ми можемо сказати, що в нього є інтерес до предмету «іноземна мова» і забезпечені всі умови для досягнення певних успіхів. Досить цікаво відбувається використання ідіом та пошук відмінностей між ідіомами української та англійської мови.

Фразеологічна одиниця – це сталий за складом і структурою вираз, що не може розділятися лексично і несе функцію окремої лексеми. Фразеологізм вживається як певне ціле, що не може бути розкладене на складові і не допускає перестановки у своєму складі.

Ідіома – це фразеологічне зрощення, що складається з двох або більше слів, значення яких не визначається значенням слів, що входять до його складу. Очевидно, що англійська ідіома – це мовний зворот, що не передається українською мовою дослівно. Тому її потрібно запам'ятати.

Фразеологія – це один з найцікавіших і одночасно непростих розділів англійської мови. Студенти з інтересом вивчають незвичні висловлювання. Велику роль у вивченні іноземної мови відіграє обговорення. За допомогою ідіом викладач може спонукати учнів до дискусії, що будується на значенні тієї чи іншої ідіоми. Таким чином мовні одиниці вводяться в пам'ять студентів і урізноманітнюють їхню мову. Вивчення і порівняння ідіом у двох мовах допомагає виявити відмінності та особливості культур і менталітету цих народів. А також можуть виявитись деякі історичні паралелі між двома країнами.

Якщо порівняти фразеологізми англійської та української мов, можна виявити фразеологізми, що дуже схожі за структурою. Вони мають схожі моменти у будові, образності та стилістичному забарвленні:

- to play with fire – грати з вогнем;
- to burn bridges – спалювати мости;
- there is no smoke without fire – немає диму без вогню;
- busy as a bee – працелюбний, як бджола.

Частина цих ідіом вже стала ітернаціональними і важко визначити їхнє справжнє походження, тому що в кожній мові вони вважаються своїми.

Англійські ідіоми бувають досить специфічними, перекласти їх дослівно рідною мовою просто неможливо, бо такий переклад спотворює зміст до повного нерозуміння вислову. Наприклад, ідіому «go Dutch» можна зрозуміти як «йти, чинити по-голландськи», але насправді вона означає «платити в складчину». Тому не варто робити кальки з рідної мови.

Якщо узагальнити, що необхідно знати студентів для успішного вивчення ідіом, можна виділити кілька пунктів:

- порядок слів у ідіомах не змінюється;
- вони не перекладаються дослівно рідною мовою;
- їх можна використовувати лише в переносному значенні;
- їх можна лише завчити.

Використання ідіом є показником високого рівня знання мови, оскільки вони роблять мову природнішою.

Під час відпрацювання фразеологічного матеріалу можна використовувати наступні вправи:

- урок презентація на задану тему;
- складення діалогів з заміною даних виразів на ідіоматичні;
- студентам завчасно видаються словосполучення відповідно до теми, у маленьких групах учні пояснюють значення тієї чи іншої ідіоми англійською мовою, не називаючи його, а всі інші мають здогадатися, що мається на увазі;
- для роботи в групах також знайти якомога більше ідіоматичних та фразеологічних виразів в даному тексті;
- знайти вірну відповідь (вправи на багато кількісний вибір);
- працюючи в групах, пригадати якнайбільше ідіом, що співпадають за значенням ідіом українською мовою;
- скласти із запропонованих літер ідіому за заданою темою;

- розповідь про історію виникнення ідіоми.

Наприклад, чому «a white elephant» – коштовна і дорога річ? До чого тут слон, та ще й білий? Все стає зрозумілим, коли студент дізнається про історію виникнення цієї ідіоми.

Можна запропонувати письмові завдання-міркування, які мають на меті розкриття та передачу змісту тієї чи іншої ідіоми (завдання такого характеру частіше за все задаються для домашнього опрацювання); написати листа другові, використовуючи вивчені ідіоми; написати текст за пройденим матеріалом.

Різноманітність видів вправ привертає увагу студентів до лексики, і тим самим, до змісту текста, але в більш детальній формі. При цьому рівень засвоєння матеріалу виявляється вищим, ніж при проведенні урока за традиційною схемою. Після певної кількості вправ темп роботи пришвидшується. Робота зі словниками не тільки не знижує темп засвоєння матеріалу, а навіть сприяє його прискоренню. Таким чином, загострення уваги студентів на фразеологічних одиницях сприяє більш інтенсивному засвоєнню лексичного матеріалу, а робота з фразеологізмами розвиває в студентів навички читання, письма та говоріння, відповідно до запропонованих вправ.

Щоб студенти краще засвоїли ідіоми, потрібно знайти відповідник в українській мові, звернути увагу на відмінності та вивчити вираз. Якщо відповідника немає, то необхідно вивчити вираз у певному контексті.

Роботу з ідіомами на заняттях треба проводити регулярно.

Перелік завдань на закріплення ідіом:

- Give the Ukrainian equivalents of the following idioms:
- Match the following idioms with their definitions:
- Match the beginning of the idioms with their endings:
- Finish the sentences using the idioms.

Також можна запропонувати тести з багато кількісним вибором та навчальні кросворди.

Висновки. Необхідність засвоєння іноземної мови в тісному зв'язку з культурою народу, що є носієм даної мови, вже давно сприймається у вітчизняній методиці викладання іноземної мови як аксіома. Використання ідіоматичних виразів у навчальному процесі забезпечує зростання пізнавальної активності студентів, розширює їх комунікативні можливості, сприяє самостійній роботі над мовою та виконує виховні задачі. Ідіоми складають яскраву національно-своєрідну частину мовної картини світу. При вивченні ідіоматичних виразів студенти проникають у нову національну культуру, яка відображає багатовікову історію народу, знайомляться з особливостями англійської мови, отримують величезне духовне багатство, яке накопичувалося роками та зберігалось у мові. Інформаційний аспект мови доповнюється чуттєво-інтуїтивним, естетичним аспектом за допомогою ідіом, що вимагають переосмислення.

Список використаних джерел

1. Кунин А. В. Английская фразеология. М., 1970,
2. Dainty P. English Practice & Progress. Phrasal Verbs and Idioms// Peter Dainty — Mary Glasgow Magazines, 2003. – 48 p.
3. Oxford Idioms. Dictionary for learners of English (Оксфордский словарь идиом для тех, кто изучает английский язык). – Oxford University Press. 2006.
4. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.

References

1. Kunin A. V. Anglijskaja frazeologija. M., 1970,
2. Dainty P. English Practice & Progress. Phrasal Verbs and Idioms// Peter Dainty — Mary Glasgow Magazines, 2003. – 48 p.
3. Oxford Idioms. Dictionary for learners of English (Oksfordskij slovník idiom dlja tih, hto vivchae anglijs'ku movu). – Oxford University Press. 2006.
4. Metodika navchannja inozemnih mov u serednih navchal'nih zakladah: Pidručnik / kol. avtoriv pid kerivn. S.Ju. Nikolaevoi. – K.: Lenvit, 1999. – 320 s.